

SIRKULÆR

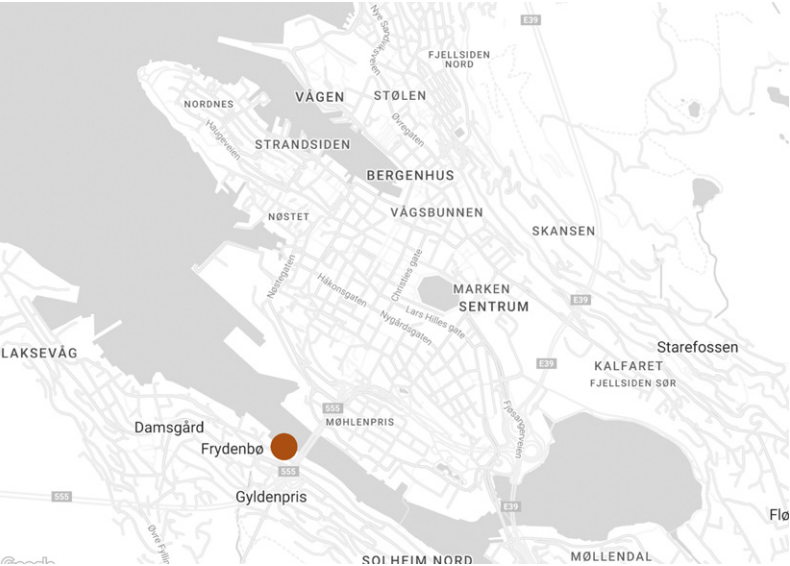
Masterprosjekt i design våren 2023, Insittutt for design, Fakultet for kunst, musikk og design - Universitetet i Bergen

Av Kristine Matland

Sirkulær er et mulighetsstudie som handler om å rehabilitere og gi ny bruk til en eksisterende bygning ved å benytte sirkulære prinsipper. Dette er ombruk og tilpasningsdyktighet. I prosjektet har jeg også undersøkt hvordan materialer og bygningskomponenter kan få en ny verdi og bruk, og hvordan sirkulære prinsipper kan tas i bruk i interiørarkitekturen.

Valgt bygning - I prosjektet tar jeg utgangspunkt i en valgt bygning, Damsgårdsveien 112-113, som tidligere har fungert som en fabrikk for båtmotorer, samt reparasjon. I dag eies den av Frydenbø Eiendom. I prosjektet har jeg gitt ny bruk til denne bygningen, som et bærekraftsenter. Innholdet her er kurslokaler, verkssted, seminar, butikk, spisested, og kontorlokaler.

Prosess og utprøving - I prosjektet har jeg sett muligheter for både intern og ekstern ombruk, fra byggeprosjekter i nærområdet. Jeg har også i forbindelse med dette testet ut hvordan man kan ombruke i praksis. Blant annet betong med ulike tilsetninger av materialer, dører som er blitt til foldevegg, og lysarmatur som er blitt himling.

Kart over området. Bygning er markert.

Valgt bygning er markert i grønt.

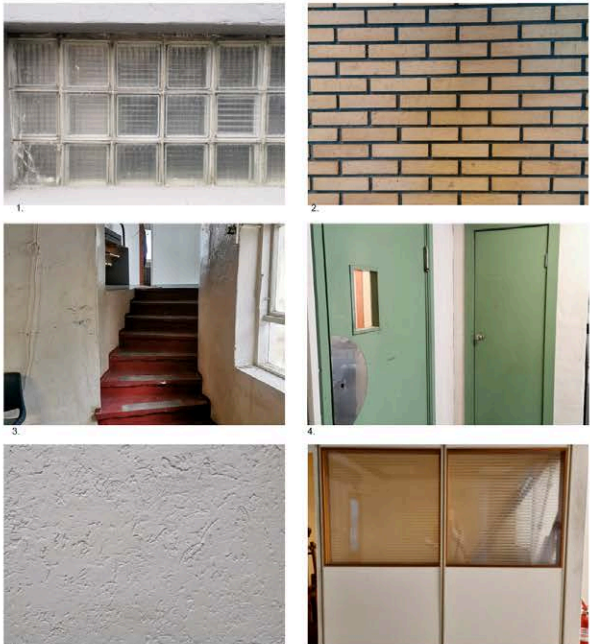

Bilder av bygningen.

Materialer og bygningskomponenter

I starten av prosjektet besøkte jeg valgt bygning og registrerte materialene og bygningskomponentene som var der. Videre ble disse med i prosessen med ombruk.

I bygget viste det seg å være mange forskjellige materialer og bygningskomponenter. Noen hadde synlig slitasje, og noen "utdatterte". Jeg prøver allikevel å se på hvert materiale og bygningskomponent, for å se etter potensiale til å gi de ny verdi.

1. Glassbyggstein - Fasade 2. Teglsten 2. etg inngang 3. Trapp til 2. etg 4. Dører i ulike farger 5. Betongvegg fasade 5 - lettvegg med sandblåst glass

1. Innerdør i tre 2. Himling av furu med lysarmatur 3. Profonerte takplater i aluminium 4. Travorskran 5. Rør 6. Trapp i stål

1. Vinduer innvendig 2. Vinduer i fasade 3. Innerdør i leik 4. Lysarmatur i tak 5. Lysarmatur i tak 6. Lysarmatur med grid

Innhenting av materialer - Ekstern ombruk

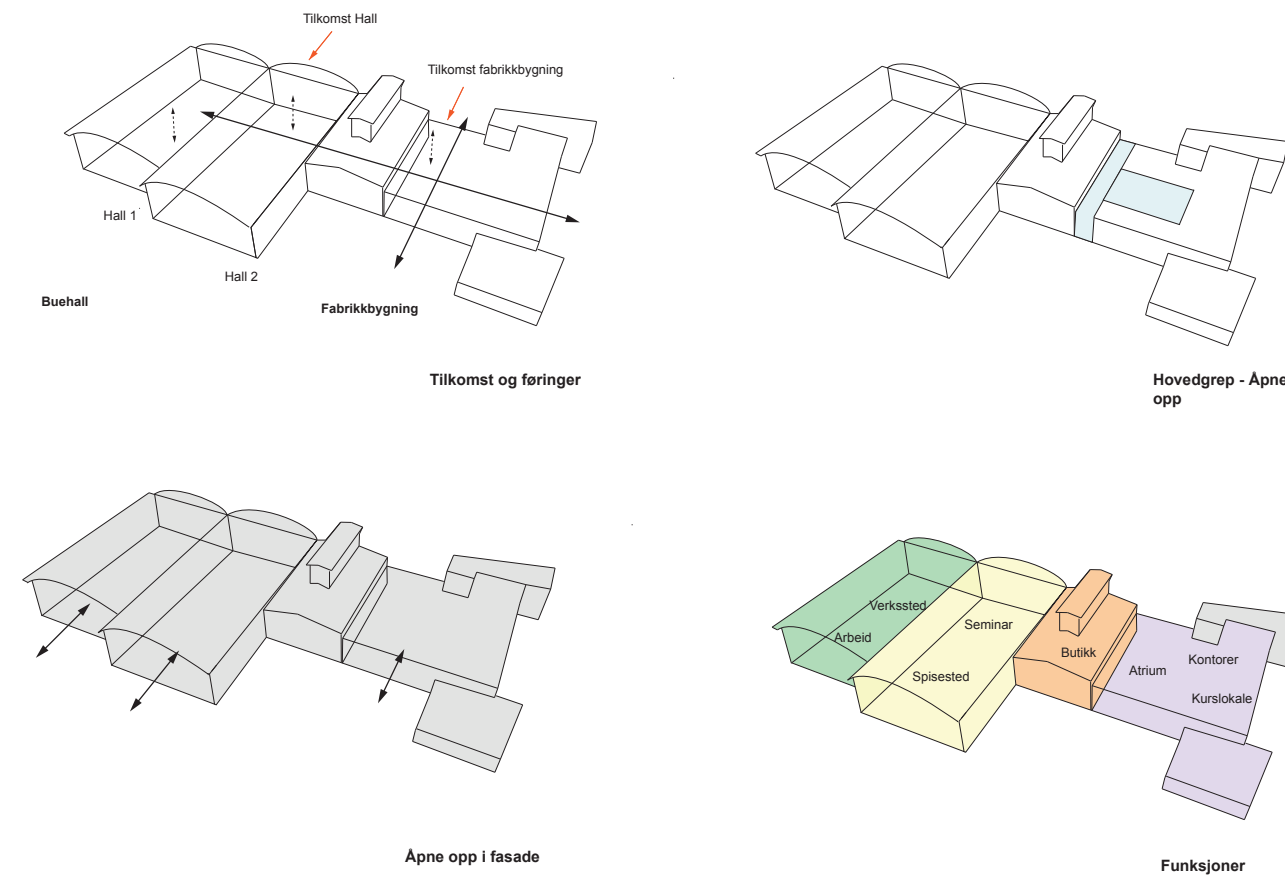
Underveis i prosjektet har jeg undersøkt muligheter for innhenting av materialer og bygningskomponenter fra andre byggeprosjekter i nærheten. Jeg har sett mulighetene for å skaffe materialer fra nærområdet.

I Bergen er det ikke idag et etablert marked for ombruksmaterialer og komponenter. Jeg har derfor forsøkt å se mulighetene for hvor jeg kunne skaffe disse fra. Jeg kontaktet prosjektansvarlig for de ulike pågående prosjektene for å få tilsendt oversikt over materialene. Følgende bygg ble utvalgt: Nygårdsgaten 5, Landåssvingen 15 og Fylkesbygget.

Hovedgrep

For å gi ny bruk til bygningen har det vært viktig å gjøre noen hovedgrep. Ved å åpne opp i tak, åpne opp mellom søyler, vil det bli mer dagslys inn i bygget. Dette kan skape en ny bruk av rommet som i dag har lite dagslys. Det kan også gjøre lokalet mer attraktivt. I fasaden gjøres det også noen endringer, her åpnes det opp med større vinduer. Det åpnes også opp på tvers av bygget.

Det etableres ny inngang, som er mer synlig og åpen, dette skaper mer oversikt og det blir en tydeligere struktur. Etablering av nye trapper og heiser, som er større, mer synlige og som opprettholder dagens krav. Hovedgrepene er med på å oppgradere bygget til ny bruk, bygget kan også brukes på en helt annen måte enn det man kan idag. Det vil samtidig kunne påvirke brukbarheten til bygget i et langsiktig perspektiv.

Konsept og innhold

Sirkel Bærekraftsenter

Sirkel Bærekraftsenter er et sted hvor bærekraftige temaer som sirkulærøkonomi, miljøvern og avfallshåndtering er i fokus. Her arrangeres det workshops, kurs, seminarer, som handler om temaet, samtidig som det også har et fellesverkssted. Stedet er et sosialt sted hvor man kan dele kunnskap. I tillegg kan senteret fungere som en plattform for forskjellige bærekraftsinitiativer og organisasjoner, og gi et nettverk for å dele kunnskap og samarbeide for å løse bærekraftsutfordringer på lokalt, nasjonalt eller globalt nivå. Stedet skal være inspirerende, vise eksempler på ombruk, og innovative idéer.

Senteret er ment å ha en fleksibilitet. Når det ikke er i bruk som verksted og seminarer, kan det fungere til andre formål som kunstutstilling, konserter, spisested, og andre sosiale arrangementer. Det er også utleie av kontorlokaler.

Nygårdsgaten 5 - Utvekselstet i Bergen (Bergen Universitet)

Fylkesbygget

Landåssvingen 15, Tidligere Læringsplazsen på Landås

Funksjoner:

Fellesverksted - Reparasjon av møbler og objekter

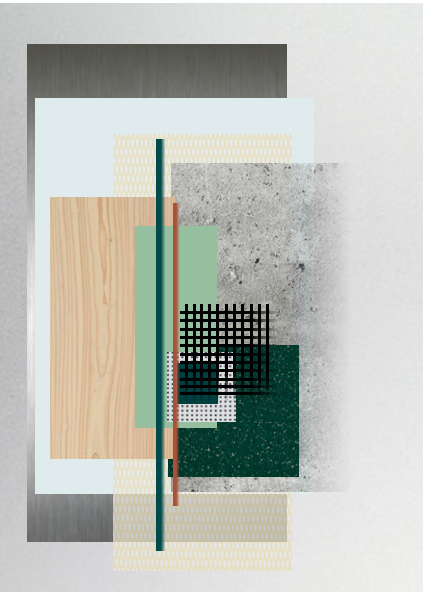
Kurslokale - Kurs i redesign og reparasjon

Kontorlokaler - Lokalene kan bookes og leies

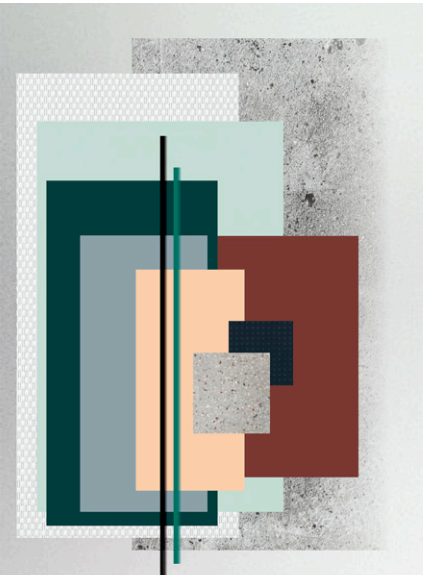
Spisested - Kan også fungere til arrangementer

Butikk - Med utsalg av bruktmøbler og gjenstander

Funksjonene kan gjøres om til kunstutstilling, loppe-marked og konsert.

Farger og materialer - Buehallene

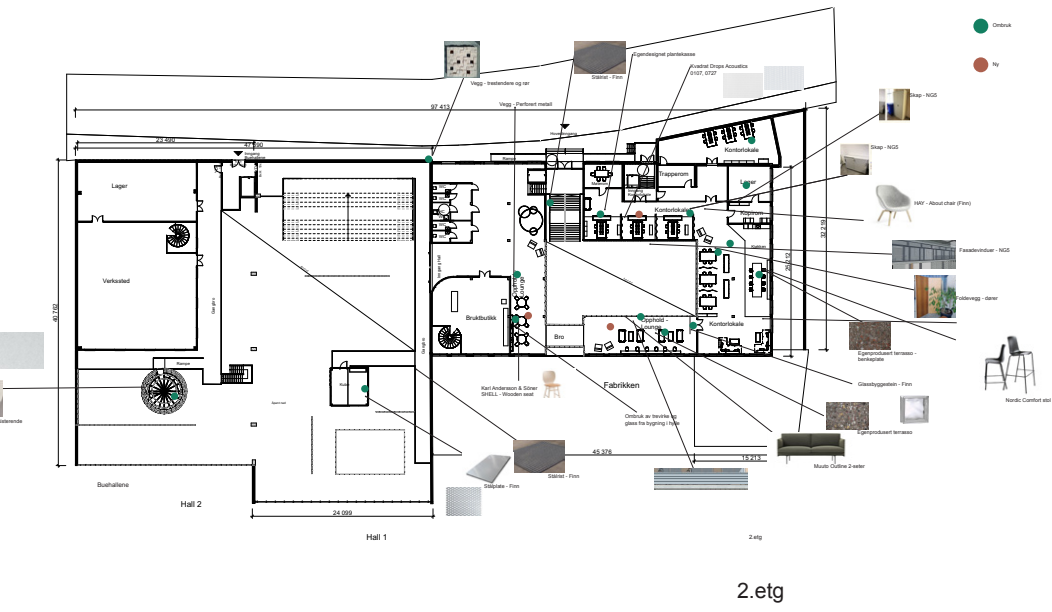
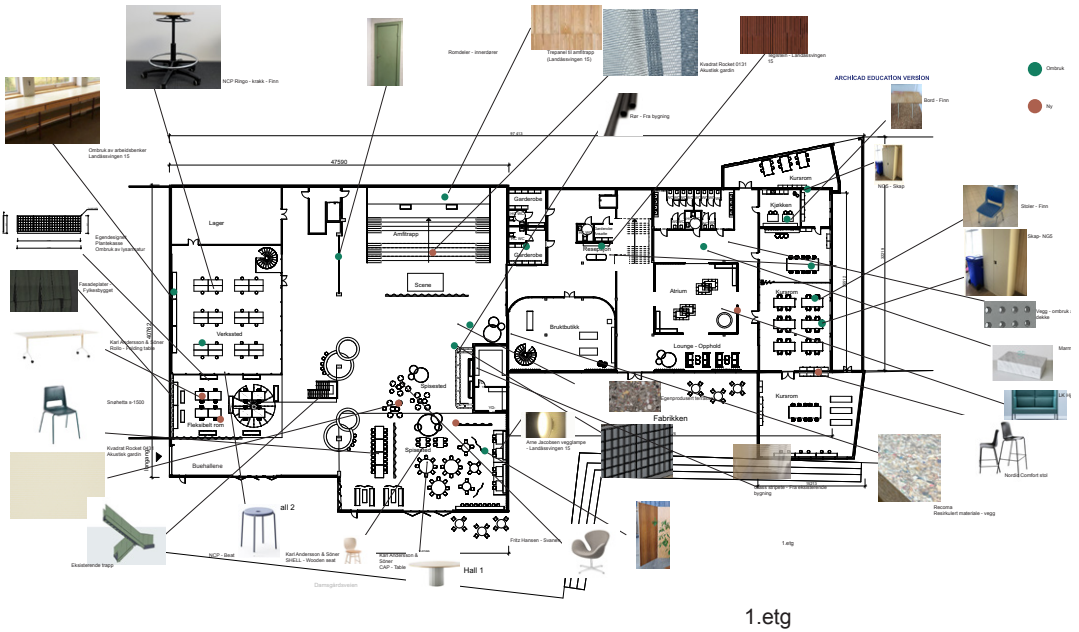
Farger og materialer - Fabrikken

Opplevelse og grønne områder - Naturen inn

Basert på undersøkelsene var opplevelse og grønne områder noe som ble ønsket i tilknytning til stedet. Rommene skal gi en unik opplevelse, utover funksjonene som er. I buehallene er det to elementer, disse skal kunne brukes til ulike formål. Elementene viser også ombruk av glass og metall. I forbindelse med grønne områder har jeg trukket naturen inn. Det er ført trær innover i bygningen langs søylene i buehallene. Det grønne er gjennomgående flere steder. I fabrikkken i atriumet er det en grønn oase. Det grønne er med på å skape trivsel og bidrar til et godt innemiljø.

Møbleringsplan

Møbleringsplanene under viser inndelingen av bygningen, i tillegg til hvor det er ombrukt materi-aler og bygningskomponenter. Bygningen er delt inn i to, Fabrikken og Buehallene.

Snitt - Langside

Bygning - Utvendig, fra sjø

Fabrikken

Område: Fabrikken, 1.etg, Atrium
Ombruk: Terrasso av restematerialer
Betong fra dekke til vegger
Rør i rekkverk
Fasadevinduer (NG 5)
Lysarmatur - pendler
Marmor

Buehallene

Område: Buehallene, Spisested
Ombruk: Lysarmatur glitter i disk
Lysarmatur glitter i himling
Terrasso av restematerialer
Restefiser i vegg
Innerdører i foldevegg
Glass i hyll

Område: Fabrikken, kontorlokale, 2.etg
Ombruk: Rør i rekkverk
Innerdører i foldevegg
Fasadevinduer (NG5)
Lysarmatur glitter i plantekasse
Preforet takpanel i vegg

Område: Buehallene, Inngang
Ombruk: Innerdører i vegg
Intern trapp
Stålrister til rekkverk
Glass fra bygning i kule
Metallplater i kube
Rør i disk

Område: Buehallene 2.etg
Ombruk: Stålrister i rekkverk
Metalplater i kube
Trespiler i himling
Lysarmatur gitter til himling
Trepanel i vegg

Område: Buehallene ved amfitrapp
Ombruk: Innerdører til vegg
Trepanel i amfitrapp
Stålrister til rekkverk

Bilder fra masterutstillingen i design 2023

I masterutstillingen tok jeg inn noen av materialene og bygningskomponentene jeg jobbet med i prosjektet. Dette ga besøkende mulighet til å se disse nærmere. Jeg tok også inne noen av fargene og tekstilene fra prosjektet, som fargene på veggene og podiene og tekstilet fra Kvadrat.

Ombruksheftet

Lysarmatur til himling

Egenprodusert terrasso med innslag av restematerialer.

